

3 Detský folklórny festival sa blíži **4** Poľovníci v Ponikách **6** Obec informuje

Deň Zeme v znamení lesa

Ponickí školáci aj ich učitelia sa rozhodli stráviť 26. apríl v prírode. Okolité lesy a lúky im totiž ponúkajú krásne a inšpiratívne prostredie.

Škola v spolupráci s obcou, podnikom lesov, Národným lesníckym centrom vo Zvolene, banskobystrickou župou, okresným úradom a obecnými organizáciami sa zapojila do projektu rozvoja. Je zameraný najmä na možnosti učenia o lese v prírode, ale aj na technickú výchovu a rôzne formy spoločenskej a občianskej

gramotnosti vrátane posilnenia lokálpatriotizmu, a to cez bližší vzťah k rodnej obci, jej histórii, tradíciám a hodnotám.

Iniciátor projektu PhDr. Marcel Pecník zdôraznil symboliku projektu práve záujmom o les: "Učenie o lese nie je len učením o stromoch, pôde, rastlinách, vode či zvieratách. Aj keď poznatky o nich a ich vzájomných vzťahoch i presahoch do iných sfér sú pre nás veľmi dôležité. Poznatky o sadení, pestovaní, hospodárení a ochrane lesa naučia naše deti aj vzťahu k trvalej udržateľnosti. Ná-

rodné lesnícke centrum vo Zvolene bude so školou spolupracovať. Teší ma, že o spoluprácu majú záujem aj ďalšie organizácie, úrady a spoločnosti, ktorým nie je ľahostajná budúcnosť a uvedomujú si dôležitosť vzdelávania."

Ďalší rozvoj ponickej školy symbolicky ohlásili jej žiaci sadením stromčekov v „ich“ budúcom lese pri lokalite Dolná Hôrka. Pomáhali im pritom aj členovia ZO SZPB, predstavitelia obce, ale aj hostia, ktorí na podujatie v Ponikách prišli. Medzi deťmi v krásnom prírodnom prostredí sa dobre

cítil predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Ján Lunter aj prednosta Okresného úradu v Banskej Bystrici Július Ernek. Obaja ocenili aktivity pripravovaného projektu a prisľúbili spoluprácu a podporu.

„Na projekt rozvoja školy sa tešíme. Vidíme v ňom budúcnosť našich detí i našej obce. Budeme ho podporovať a sme radi, že nám pomôžu aj lesníci zo Zvolena či predstavitelia blízkych úradov, firiem a spoločenských organizácií“ - uzatvorila starostka obce Poniky Jana Ondrejková.

Foto: Mária Galajdová, BBSK

Akadémia vskutku slávnostná

Nedávno sme si pripomenuli 100. výročie narodenia ponického rodáka Štefana Žáryho. A ako takejto významnej udalosti a všestrannej spisovateľskej osobnosti prináleží, uctili sme si literárnu cestu autora i medzníky jeho osobného života v prvom tohtoročnom čísle obecných novín. Sprostredkovali sme vám ešte nepublikované spomienky jeho najbližších, spolupracovníkov aj múzejníkov doplnené vzácnymi fotografiami z rodinného archívu. Pristavili sme sa aj pri slávnostnej prezentácii jeho novej knihy Bratislavská bohéma.

Štefan Žáry urobil pre slovenskú literatúru veľmi veľa. Bol zaujímavý nielen ako spisovateľ, mal rád hudbu a umenie vo všeobecnosti, rád sa stretával s výtvarníkmi. Tí, čo ho osobne poznali, oceňovali aj jeho

zmysel pre humor. Vyrástol v Ponikách v rodine učiteľa. Bolo celkom prirodzené, že obec sa stala témou viacerých jeho diel. Poničania sú na svojho rodáka právom hrdí, pomenovali po ňom školu.

Storočnica Štefana Žáryho bola aj príležitosťou na usporiadanie

Slávnostnej akadémie nazvanej Žáryho úsmevné údolie. Na prípravu sa podieľalo aj Literárne a hudobné múzeum v Banskej Bystrici. Jeho poslaním je dokumentácia literárnej a hudobnej kultúry regiónu – osobností, umeleckých telies, spolkov, inštitúcií, udalostí. Ako povedala vedúca múzea Soňa Šváčová, Štefan Žáry patrí medzi významné spisovateľské osobnosti v zbierkovom fonde múzea. A tak sa u nich koniec uplynulého roka niesol v znamení autorovej storočnice, ktorú oslávili spolu s návštevníkmi výstavy Vychovával ma život a literatúra: „Jej vernisáž bola pre nás príležitosťou k nadviazaniu spolupráce so zástupcami obce Poniky, okrem iných tiež s vtedajším starostom Jánom Beňom i riaditeľkou základnej školy Máriou Janovčikovou. Naše vzájomné rozhovory na túto tému pokračovali na pod-

ujatí v Bratislave v klube Berlinka, kde slávnostne uviedli do života knihu Bratislavská bohéma. Tam sme sa dohodli, že interaktívnu výstavu z nášho múzea môžeme preniesť aj do Ponickej Lehôtky ako súčasť programu slávnostnej akadémie.“

Pokračovanie na str. 2 ►

► Pokračovanie z 1. strany

A tak sa aj stalo. Dodajme, že súčasťou výstavy, ktorú pripravila lektorka múzea Lucia Panáčková, bola napríklad silueta postavy a na podlahe neprehliadnuteľná osmička. Svoje originálne exponáty priblížila slovami: „Siluetu Štefana Žáryho som navrhla tak, aby prepojila dva princípy výstavy – edukačný a interaktívny. Na prvý pohľad je silueta vybavená štyrmi okienkami, ktoré naznačujú vývinové etapy Žáryho tvorby. Po ich otvorení sa dostávame do priameho kontaktu s konkrétnou ukážkou a rovnako s vymedzením

základnej charakteristiky typickej pre dané obdobie tvorby Štefana Žáryho. No a osmička naznačuje, ako bol nadrealizmus vnímaný v kontexte slovenskej society – najmä tej odbornej. Je rozdelená niekoľkokrát, aj preto ponúka užívateľom možnosť zabaviť sa. Tvorí puzzle, ktoré možno zložiť dvojakým spôsobom, najskôr podľa farby – čierne je horné bruško osmičky, biela je zase spodná časť číslice. Následne je potrebné spojiť dve bruška k sebe, čím sa vytvorí veľká osmička, symbolicky vnímaná ako osemčlenná skupina literátov – nadrealistov, ktorí sa zaslúžili o vznik tohto literárneho smeru na

Slovensku. Spomedzi mien, znázornených vo vrchnej časti, vyčnieva meno Ivana Kupca. Odborníci totiž najskôr hovorili o veľkej sedmičke. Na Ivana Kupca akosi pozabudli. V spodnej časti sa zase stretneme s dobovými názormi, ukazujú, ako bol i nebol nadrealizmus prijímaný.“

Výstavka Lucie Panáčkovej bola súčasťou bohatého a pestrého programu, ktorý v spolupráci s obcou Poniky a školou pripravila a sama aj moderovala.

Slávnostná akadémia sa nie náhodou konala v deň, keď majú sviatok učiteľia. Bolo to symbolické stretnu-

tie. Aj Štefan Žáry vyrastal v učiteľskej rodine – jeho otec učil mnohých Poničanov.

28. marca sa na pódiu Kultúrneho domu v Ponickej Lehôtky zhromaždilo asi 25 učiteľov. Starostka Poník Jana Ondrejková sa všetkým poďakovala, zažehnala veľa pracovného elánu, mnoho úspešných žiakov a na záver dodala: „Škole prajem, aby bola hrdou nositeľkou hodnôt a tradícií, ktoré rozvíjal muž, ktorého meno nesie. Každému z vás prajem, aby vaše tunajšie pôsobenie bolo skutočným ‘úsmevným údolím’“.

Veronika Ďurovčíková
Fotografie: Ján Matula

Žáryho úsmevné údolie

Niešť čestný názov školy po významnej osobnosti zaväzuje. Záväzok je to v každom prípade obohacujúci pre všetky strany. Učiteľia tvoria a realizujú so žiakmi rôzne aktivity. Žiaci vytvárajú projekty, oboznamujú sa so životom, s literárnou tvorbou významného roáka, v našom prípade spisovateľa a prekladateľa Štefana Žáryho. Napriek tomu, že v Ponikách prežil len 16 rokov svojho života, napísal: „Poniky boli a sú mojim rodným miestom, slnkom presvieteným.“

Tieto umelcové slová zazneli v úvode slávnostnej akadémie venovanej 100. výročiu jeho narodenia.

V inšpiratívnej spolupráci s Li-

terárnym a hudobným múzeom v Banskej Bystrici sa na pódiu Kultúrneho domu v Ponickej Lehôtky predstavili mnohí účinkujúci – Detský folklórny súbor Poničan, Evanjelický spevokol, členovia súboru UNIS z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Žiacke vstupy pripravila zástupkyňa riaditeľky základnej školy Martina Balleková. Ponický školáci sa na chvíľu ocitli v triede vybavenej dobovými lavičkami – scénka nám priblížila ako asi prebiehalo vyučovanie v ponickej škole okolo roku 1924, keď mal žiak Štefan Žáry šesť rokov.

Prierez umelcovým životom pripravila Lucia Panáčková z Literárneho a hudobného múzea v Banskej

Bystrici. Pre nás všetkých to bolo zaujímavé, pútavé a poučné rozprávanie, hlavne vďaka účinkujúcim a spomienkam spisovateľovej dcéry Lucie.

Sprievodným podujatím bola literárna súťaž v tvorivom písaní Žáryho pero. Do súťaže sa zapojili všetci žiaci školy okrem deviatakov, ktorí sa pripravovali na Testovanie 9.

Na záver si opäť požičiam umelcové slová: „Vychovával ma život a literatúra. Vychoval som sa tým, že vedel som si vybrať vzory a vzorky, ktoré na mňa blahodarné pôsobili a naznačili mi cestu.“

Dúfajme, že pre našich žiakov sa práve Štefan Žáry stane veľkým vzorom. Hovorieval: „Život som si uží-

▲ Dcéra Š. Žáryho Lucia so starostkou obce
Foto: Ján Matula

val naplno. Vždy s humorom. Väčšina ma pozná ako spisovateľa, hlavne nadrealistu. Aj tak stále hovorím, že som iba človek.“

Mária Janovčíková, riaditeľka školy

Medzinárodný deň svätého Floriána a hasičov

Pohľad do histórie

“Kde páli ohňa žiar, hriech a svár, tam pomocník bol daný nám, svätý Florián.”

Florián sa narodil v rímskej provincii Noriko za čias prenasledovania kresťanov počas vlády rímskeho cisára Diokleciána. Bol plukovníkom legionárskeho vojska v Cetii (v dnešnom Rakúsku). Postavil sa na obranu zatknutých a uväznených 40. kresťanských legionárov. Za pokus o vyslobodenie ho miestodržiteľ Aquilián odsúdil na smrť. Poprava sa konala 4. mája roku 304. Na krk mu priviazali mlynský kameň a utopili v rieke Enns (v tej dobe nazývanej Aniza).

Svätý Florián býva zobrazený ako rímsky dôstojník alebo vojak s prilbou na hlave, v ľavej ruke so zástavou, niekedy kopijou, v pravej s nádobou na vodu, ktorou zalieva horiaci dom.

Prvé zmienky o organizovaných jednotkách určených na hasenie po-

žiarov siahajú až do čias starovekého Ríma. Rimania si začali voliť trojčlenný zbor, ktorý bol formálne poverený protipožiarnou ochranou mesta. Títo úradníci velili oddielom otrokov rozmiestnených na strategických miestach – pri bránach, mostoch. Stanice s posádkou až 500 otrokov (nazývané prefectures urbi) zasahovali pri požiaroch mesta. V staroveku horelo často. Domy mali zväčša drevené stropy, podlahy aj nábytok. Hasilo sa len vodou, čerpali ju z množstva fontán, studní, riek či umelých vodných kanálov – akvaduktov.

Na našom území sa hasičské zbory začali zakladať v časoch Uhorska, v 18. storočí, avšak len ako dobrovoľné alebo obecné. Nadväzovali na zákony cisára Jozefa II., ktorý v roku 1788 vydal prvý požiarny poriadok. O sto rokov neskôr vstúpilo do platnosti nariadenie, podľa ktorého mali byť v každej obci s viac ako päťdesiatimi usadlosťami hasičské zbory-

nice. Najstarším hasičským zborom z tých čias je Dobrovoľný hasičský zbor Bratislavy z roku 1867.

Dobrovoľné zbory na území Slovenska zastrešovala Slovenská zemská hasičská jednota, založená roku 1922 v Trenčíne. Poslanie organizácie podnes vyjadruje heslo „Bohu na slávu, bližnému na pomoc“ a vyníma sa na každej vlnke hasičského zboru. Dnes je na Slovensku približne 90 tisíc dobrovoľných hasičov.

To najdôležitejšie, prečo sa sv. Florián stal patrónom všetkých hasičov a záchranárov, sú jeho vlastnosti ako charakter, odvaha, vernosť a oddanosť svojmu presvedčeniu.

Deň, keď si pripomíname sv. Floriána, teda 4. máj, sa v roku 1999 stal aj dňom pietnej spomienky na piatich hasičov – záchranárov, ktorí zomreli pri požiari v Austrálii. Preto si v tento deň ctíme obeť a vyjadrujeme podporu všetkým hasičom po

celom svete, ktorí zasvätili svoj život nebezpečnému povolaniu, ochrane a bezpečnosti nás všetkých.

Dnes však povolanie hasič neznamená len „bojovník proti ohňu“. Dobrovoľní aj profesionálni hasiči prijali do svojho života spolu s uniformou aj zodpovednosť. Spoločenskú osvetu, filmová záchrana mačiek či na oko zábavné hasenie lúk. Deti, ktoré k nim vzhliadajú a vidia v nich svoj vzor. Muži, ktorí sú prví pri otvorených požiaroch a zachraňujú to, čo je pre nás najdrahšie. 4. máj je dňom, keď im s úctou vzdávame hold.

V tomto duchu pristupujú k svojej práci aj dobrovoľní hasiči z Poník. Dobrovoľný zbor v obci je zriadený nielen preto, aby hasil požiare ohňa či zloby, ale aby prispieval k lepšiemu životu v obci. Podieľajú sa na našej ochrane, zatiaľ čo my sa môžeme pokojne korčuľovať na klzisku, zabávať sa na festivale alebo grilovať v záhrade. Ich pozorné oči na nás dohliadajú, preto je 4. máj dňom hasičov a záchranárov na celom svete. Ďakujeme.

Jana Urbanová-Bošellová

Ponickje fašange

Fašiangové sprievody, bláznivé masky, vôňa smažených pampúchov, syté jedlá, tekuté pokušenie, skratka bujará zábava. To všetko sa neodmysliteľne spája s fašiangami. Odjakživa sú symbolom radosti, veselosti a hojnosti. Dedinské tancovačky a zábavy si ľudia obľúbili už v minulosti, a tak nemôžu chýbať ani dnes.

Dedinská zábava v podobe fašiangového popoludnia sa konala prvú marcovú nedeľu aj u nás, v Kultúrnom dome v Ponikách. Členovia FS Poničan si pre nás pripravili bohatý program, dievčatá nám ukázali, ako sa dá spojiť ľudový tanec s modernou hudbou. Nezháľali ani chlapi a spolu s metlami „pozametali“ javisko. Rozkazovači z Podpol'ania nám

tiež spríjemnili fašiangové popoludnie a spolu s nimi prišli zaspievať - aj so svojimi vankúšmi - *Priechodanke*. Na typickú ruskú pieseň zo známeho filmu *Mrázik* zatancovali aj naše detičky z materskej školy. Predstavila sa aj detská ľudová hudba Poničan a detský folklórny súbor Poničan. Prekvapením boli hostia - „členovia baletu SND“ so svojou choreografiou z Labutieho jazera. Nakoniec, ako býva zvykom, sme pochovali basu a potom na všetkých čakalo malé občerstvenie. Postarali sa oň šikovné ponické ženičky, srdečne im za to ďakujeme. Veríme, že aj o rok sa stretneme na fašiangovom popoludní plnom zábavy, smiechu a dobrej nálady.

Katarína Piarová

Detský folklórny festival Zdola ponického mlyna

23. ročník podujatia sa uskutoční 8. a 9. júna. Začne sa o 14.30 hodine ekumenickými službami Božími v evanjelickom kostole. Po ich skončení pôjde obcou krojovaný sprievod do areálu ihriska na Horodolín.

V sobotňajšom programe sa predstavia folklórne skupiny z Vernára, Hrušova, Priechodu, Strelník, Braväcova a domáci súbor Poničan.

Nedeľňajší program sa začne o 13.30 hodine sprievodom detských súborov obcou Poniky. Popoludní vystúpi Národopisný súbor Klobučan z moravského mesta Valašské Klobouky, Dratvárik zo Slovenskej Lupče, Matičiarik z Banskej Bystrice, Stožkárik zo Stožku a Poničan. Festival uzavrie FS Očovän z Očovej.

Sprievodnými akciami budú ukážky remesiel a výstava fotografií z predchádzajúcich ročníkov detského folklórneho festivalu.

Podujatie si počas svojho trvania vybudovalo zvučné meno nielen v Ponikách a širšom okolí, ale tiež v zahraničí. Príďte sa aj vy zabaviť do krásneho areálu v lone prírody, presvedčíte sa, že ľudové tance i spevy sú skutočným balzomom na dušu, ulahodia uchu a potešia oko.

Organizátori festivalu

**OBEC PONIKY VÁS POZÝVA
NA 23. ROČNÍK DFF
ZDOLA
PONICKÝHO MLYNA
A STRETNUTIE RODÁKOV A PRIATEĽOV OBCE
8. – 9. jún 2019**

Sobota – 8. jún 2019	Nedeľa – 9. jún 2019
14.30 hod. Ekumenické služby Božie v evanjelickom kostole	13.30 hod. Sprievod detských folklórnych súborov obcou
15.15 hod. Krojovaný sprievod Ponikami Stretnutie rodákov a priateľov obce Pohostenie, ukážky remesiel, výstava fotografií z predchádzajúcich ročníkov festivalu	14.30 hod. Veselo v Ponikách Účinkujú: Národopisný súbor Klobučan z moravského mesta Valašské Klobouky, DFS Dratvárik zo Slovenskej Lupče, Matičiarik 1 z Banskej Bystrice, Stožkárik zo Stožku a domáci Poničan Host programu: FS Očovän z Očovej
16.30 hod. Ej háje, háje – Turíce v Ponikách Účinkujú: FS z Vernára, Hrušova, Priechodan z Priechoda, Šajbania zo Strelník, FS Bukovinka z Braväcova a domáca FS Poničan s hosťom Michalom Filom Ľudová zábava a diskotéka	
Sobota: VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ určené pre DFS Poničan Nedeľa: Deti od 6 do 15 €: 2 € • Dospelí: 5 €	

POZVITE AJ VY TÝCH SVOJICH RODÁKOV, RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV, PRIATEĽOV A ZNÁMYCH
 Podujatie sa koná s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.
 Z podujatia bude vyhotovená foto a videodokumentácia za účelom zverejnenia v informačných prostriedkoch obce.

Deň plný nefalšovanej zábavy

Hutnícke fašange majú u nás stáročnú tradíciu. Začali s nimi naši starí a prastarí rodičia a po niekoľkoročnej odmlke ich pred dvadsiatimi piatimi rokmi obnovili naši rodičia. Dnes sa tešíme, že pomaly získavame nástupcov aj medzi mladými.

Do fašiangov sa každoročne zapájajú prakticky všetky generácie. Sobota pred Popolcovou stredou každoročne patrí k najvýznamnejším dňom hutníkov. Ani tento rok sa nedali zahanbiť, dôkazom bol preplnený Kultúrny dom v Ponickej Hute.

Do fašiangového sprievodu sa zapojili asi tri desiatky masiek bez rozdielu veku. Všetci spievali, tancovali, vykrúcali gazdiné aj gazdov a všade šírili veselost. Zábavný program pripravili Hutníci spolu so špeciálnym hosťom – folklórnou skupinou Poničan. Počas programu neostalo vari ani jedno oko suché, vďaka tomu od smiechu. Tohtoročná dramaturgia bola naozaj bohatá, ponúkla videá, scénky, hudobné čísla..., preniesli sme sa až do ďalekej Moskvy na premiéru baletu Labutie jazero, ktorú bravúrne zatancovali naši páni.

Zábava pokračovala do skorých ranných hodín. Veľmi nás potešila rekordná účasť, prišli domáci aj cezpoľní.

Veľká vďaka patrí celému organizačnému tímu pod vedením Peťky Slávovej, dídžejom Adovi Kostúrovi, Radkovi Ružinskému a celému personálu, ktorý mal na starosti občerstvenie, no aj tým, čo sa postarali o techniku, skratka všetkým, ktorí svojimi schopnosťami a nápadmi pomohli – v rámci svojich možností - zorganizovať skvelý deň.

Osobitné poďakovanie patrí početným sponzorom za ceny do tomboly, takisto pani starostke Jane Ondrejovej. Jana Turčanová

Košíkové posedenie

Členovia ZO SZPB Poniky sa v apríli stretli na štvrtom košíkovom posedení v Kultúrnom dome Ponická Lehôtka. Táto forma priateľskej besiedky je u nás veľmi obľúbená, pretože sa všetci stretávame ako veľká rodina. Každý prispel nejakou dobrotou. Posedenie sme spojili s Dňom učiteľov a Medzinárodným dňom žien. O príjemnú atmosféru sa postaral DJ, ktorý hral na počúvanie aj do tanca. Mária Magnová, ZO SZPB

Poľovníctvo v Ponikách

Lov sprevádza človeka oddávna, zrejme od čias, keď zistil, že ostrou kosťou, budzogaňom alebo iným primitívnym nástrojom možno zviera uloviť, potom spracovať, a tak zahnať hlad. Zanedlho tento namáhavý spôsob obživy nahradil chovom hospodárskych zvierat. Neskôr si lov – ako vyplnenie voľného času – osvojila aristokracia. No a čuduj sa svete, svojskej zábavke (nech mi slušní poľovníci tento výraz odpustia) sa úspešne darí aj v 21. storočí.

Nie je žiadnym tajomstvom, že v slovenskom poľovníctve nie je všetko v poriadku, vášnivé debaty medzi poľovníkmi, turistami, ochráncami a inými záujmovými skupinami sa neraz končia konfliktmi. Problematika je zložitá a najsť riešenie nevedia ani tí, ktorých sa priamo dotýka. Doteraz sa väčšina z nás pozerala na poľovníctvo ako na záľubu, ako na niečo, čo dokáže príjemne vyplniť voľný čas. Táto romantická predstava sa však výrazne zmenila. Antipatia verejnosti pramení z faktu, že z niektorých poľovníkov sa stávajú lovci, ktorí berú zákon do vlastných rúk, ktorí svoju krízu mužnosti riešia zbraňou a pocitom nadradenosti, že všetko môžu. Na druhej strane, akýmsi svetielkom nádeje je poznanie, že nie každý sa správa ako „macho“, že sú aj poľovníci z presvedčenia a tiež takí, ktorým patrí úctivé oslovenie „páni poľovníci“. Ako sa pre agentúru SITA pred časom vyjadril riaditeľ Slovenskej poľovníckej komory Imrich Šuba, nikto by sa nemal stať poľovníkom len preto, že bol na poľovačke, zapáčilo sa mu to, tak chce loviť aj on. Ideálne je, keď sa táto činnosť dedí z generácie na generáciu, pretože je tam výchova, ktorá má svoje počiatky už v detstve.

Ako vyzerá poľovníctvo v našej obci, aké úlohy plnia členovia poľovníckeho združenia Bukovina Poniky, aj to, ako si medzi sebou nažívajú a všeličo iné, porozprávajú **Štefan Oros** – má vyše 60 ročné skúsenosti, bol predsedom poľovníckeho združenia, **Ján Šávolt** – bývalý hospodár, poľovníkom je 50 rokov, **Miroslav Magna** – súčasný predseda, poľovníctvu sa venuje 25 rokov, rovnako ako hospodár **Juraj Piar**, no a služobne najmladším poľovníkom z tejto päťice je **Pavol Ondrejko**, tajomník združenia.

Každý poľovník vraj musí vedieť povedať, prečo sa stal poľovníkom, títo piati Poničania to sformulovali celkom presne. Vetu, že prvá poľovačka sa im veľmi páčila, a preto sa stali poľovníkmi, v ich odpovediach nenájdete.

M. Magna: „Ja som sa dostal k poľovníctvu cez poľovnícky krúžok

▲ Nástup poľovníkov pri spoločnej poľovačke

Foto: Ján Magna

v škole, kde nás učili ako chrániť zver, zaujalo ma to, prihlásil som sa na lesnícku školu a tam som si spravil aj poľovný listok. Bolo by užitočné zriadiť aj v poníkovej škole krúžok, len keby bolo viac času...“

J. Piar: „Určite sa nám to podarí, nejaké veci už rozbíhame, chceli by sme si vychovať nasledovníkov. Radi by sme im odovzdali čo-to z našich skúseností. Veď aj my sme sa radi stretávali na Bukovine či na Úslí, keď ešte žili najstarší poľovníci. Ako chlapec som samozrejme nepoľoval, ale dobre som sa cítil v ich spoločnosti. Práve oni ma dotiahli k poľovníctvu a, samozrejme, môj

starý otec. Vyžarovalo z neho priam rozprávkové tajomno. Keď som bol malý, veľmi som chcel, aby ma vzal na poľovačku. On zavčas ráno odišiel a keď som sa zobudil, plakal som, prečo ma nezobral so sebou. Dnes viem, že aj ranné vstávanie má svoje čaro, vidíte východ slnka a počujete prvé štebotanie vtákov. Pocit blízkeho kontaktu s prírodou a možnosť byť jej súčasťou je neopísateľný.“

P. Ondrejko: „K poľovníctvu ma priviedol otec, mal som asi 25 rokov. Keď sme raz boli spolu na posede, uvedomil som si, že aj príroda vstáva ráno o štvrté, líška začína brechať... To všetko ma nabíja ohromnou

energiou a aspoň nakrátko pocítim odstup od reality. Vnímam niečo, čo je tu po stáročia a je to v príkrom protiklade s tým, ako tu žijeme.“

M. Magna: „Aj pre mňa je poľovníctvo zdrojom relaxu. Je úžasné pozorovať zvieratá, sledovať ako sa správajú. Keď opisujem svoje pocity známym, čudujú sa. Pochopia až vtedy, keď ich vezmem so sebou.“

V rodine Jána Šávolta nebol žiadny poľovník, jeho starý otec bol obecným pastierom, napriek tomu si prírodu užíva aj vo vyššom veku.

Tak to už v živote chodí, ľudia radi spomínajú na prežité, najmä tí skôr narodení a ak sú navyše súčasťou poľovníckej komunity, je na čo spomínať.

Š. Oros: „Prísť na Bukovinu a neuvariť si halušky, to by bol hriech. V čase mojej mladosti bolo auto zriedkavosťou, tak sme do našej chaty na Bukovine vo výške 1295 metrov museli šliapať a cesta sa nám pekne predĺžila. Neraz sme do cieľa dorazili neskoro večer, ale netažilo sa nám uvariť halušky, veď po dlhej ceste sme vyhladli, navyše halušky nám vždy chutili. A potom sme ešte do noci s otvorenými ústami počúvali zaujímavé historky starších poľovníkov.“

J. Šávolt: „Mali sme aj vzory medzi skúsenejšími kolegami, radi sme si nechali poradiť: Dávaj si pozor na 'štande' a dobre sa pozri, kam mieriš, lebo vystrelená guľka sa vrátiť nedá. Podobne platilo, že ak mrzké slovo vyjde z úst, nedá sa vziať späť. Toto všetko sme mali na pamäti a snažime sa mladým odovzdať to, čo sme v mladosti prevzali od starších. Ako sa vraví, dodržiavame literu zákona a teda aj poľovníckeho poriadku. Poľovník by mal byť slušný, férový chlap.“

M. Magna: „V tej dobe všetci chodili peši, neboli poriadne cesty ani autá. Bukovina je odtiaľto vzdialená asi 20 kilometrov a keď sme si stanovili čas príchodu, tak to muselo platiť. Dohodli sme sa a nikto nemal potrebu nič meniť. Slovo robilo chlapa.“

P. Ondrejko: „Starší boli v tom čase pre nás autoritami, počúvali sme ich, učili sme sa od nich a dnes je to naopak, mám pocit, že dnešní mladí nepotrebujú vzory, ani rokmi nadobudnuté poznatky skúsenejších, myslia si, že všade boli a všetko vedia. Ja pôsobím v združení asi osem rokov a za ten čas sa mi podarilo zorganizovať stretnutie na Bukovine pri haluškách len raz, čo ma úprimne mrzí. No nevzdávam sa, pousilujem sa dať partiu chlapov opäť dokopy, lebo sa mi zdá, že práve vzájomné vzťahy nám chýbajú, nestretávame sa, každý chce len loviť a mať z toho osobný prospech. Poľovníci bývali kedysi súdržnejší.“

Ponická Lehôtka - Pod bôrovím /Drieňá/

Sadenie stromčekov

Foto: Archív - Prerastaný Murgaš

Š. Oros: „Už som spomínal, že sme chodili pešo, dnes príde na zraz 30-40 poľovníkov a 38 áut. Po poľovačke každý nasadne do auta a rýchlo preč, žiadne spoločné posedenie, družné debaty...“

P. Ondrejko: „V poľovníckej komunite nepatrím medzi najmladších, ale zachováme zvyky, ctíme si ich a rešpektujeme. Nevidí sa mi, akoby dnešným začínajúcim členom záležalo len na perfektnej výbave - od auta cez pušky po strelivo.“

Š. Oros: „V 60-tych rokoch mi stačila jedna flinta, akurát hlavne som si vymenil, v súčasnosti som asi pre niekoho staromódny.“

J. Šávolt: „Bolo pravidlom, že daľkedy začínal poľovník s brokovnicou na škodnú a drobnú zver, až neskôr si mohol opatřit guľovnicu. Všetci sa vyhovárane na dobu, ale doba je taká akú si ju urobíme a akú nám ju robia mocní v tomto štáte. Našich mladých zo združenia oblečených v maskáčových uniformách ani nepoznáme, majú flinty od výmyslu sveta - hotové protiteroristické komando. Je samozrejmé, že určité bezpečnostné prvky musí mať na sebe každý účastník spoločnej poľovačky, je to dobrá vec a je potrebné to akceptovať.“

Činnosť poľovníkov sa dnes považuje za hodnotnú na základe množstva ulovených zvierat a získaného mäsa. Veľa ľudí vníma poľovníkov len ako lovcov, ktorí z tejto činnosti profitujú. Okrem práva lovu však majú aj svoje povinnosti. Poľovníci sú záujmová skupina, ktorá vlastní kovi poľovných pozemkov platí nájomné, vytvára vhodné podmienky pre zver, po dohode s vlastními pozemkov vytvára a vysieva biopásy,

ktoré zveri pomáhajú nájsť úkryt alebo potravu.

Členovia PZ Bukovina, ktorých je momentálne 42, v tejto sezóne rozvezu cca 37 ton objemového krmiva, vyše 9 ton jadrového a takmer 20 ton dužinatého krmiva. Každý člen má povinnosť štyrikrát do roka vyniesť soľ do svojho soliska. Takýchto miest je v revíri 41.

Členovia združenia v Ponikách sa starajú o svoje chaty na Bukovine a na Úslni, o vlnadlá (16), posedy (39), krmidlá na seno (18), krmoviská pre diviaky (7), polička pre zver (4) a udržiavajú aj 14 poľovníckych chodníkov.

J. Piar: „Poľovnícka sezóna je celoročná, máme povinnosť starať sa o zver po celý rok. Obdobie 'žatvy' sa však začína v septembri jeleňou rujou. Ale už predtým - od polovice mája - sa začína loviť srnec, hoci v našich končinách je hlavná zver jelenia.“

M. Magna: „Teraz na jar robíme zväčša údržbu poľovníckych zariadení, vyhadzujeme staré seno, kontrolujeme revír. Doplníme soľ, ktorá je dôležitým doplnkom minerálnych látok po zime.“

J. Piar: „Na jar sa rodia mláďatá, diviacky sú už na svete, čo nevidieť začnú vychádzať von, zver treba ochraňovať, preto sa poľuje málo. V máji sa začnú rodiť jelenčatá, takisto srnčatá.“

Š. Oros: „Veľkú starosť nám robí zhodené parožie, presnejšie ľudia, ktorí ho zbierajú. Pritom vyrušujú zver, a navyše, je to nezákonné.“

J. Piar: „Nejde ani tak o to, že si zohdy niekto privlastní, ale o to, že my na tých parohoch vidíme náš chova-

teľský zámer, ako sa o zver staráme, čo urobiť do budúcnosti. Jeleň, ktorý zhodil parožie, mal by o rok nasadiť väčšie, to vypovedá aj o kvalite zveri. Tým, že nám parohy vyzberajú, k niektorým dôležitým informáciám sa nedostaneme.“

Š. Oros: „Keď som pracoval v lesnom závode v Laskomeri, medvedica jedno z troch mláďat opustila, nechala pri potoku, asi ho nevládala vychovať, tak som sa oň staral. Prezrel ho veterinár a povedal, že je síce slabé, ale inak mu nič nie je. Každé ráno som mu nosil med, vajce, mlieko..., no a keď maco trochu podrástol, rozhodol sa, že už nechce žiť v maštali a cez pootvorené vrátka sa pobral na slobodu.“

Pripojil sa aj Pavol Ondrejko, spomínal na chlapov a ich spoločné rozhovory. A hoci sa vraví, že papier znesie všetko, nie je to celkom tak, niektoré príbehy je lepšie počúvať, ako o nich písať, a tak si ich interpretáciu vzhľadom na šťavnatý slovník odpustíme.

Poľovníctvo je súčasťou ochrany prírody, muži v zelených klobúkoch s puškami na pleciah majú teda povinnosť ochraňovať zver aj les. Je to aj prvoradá záujem členov PZ Bukovina v Ponikách.

P. Ondrejko: Pri zbere plodín a kosení dlateliny alebo trávy poľovníci chodia na lúky so psami, aby srnčatá vydurili z porastov, ktoré sa majú kosiť. Veľké škody totiž spôsobujú poľnohospodári. Mali by používať rušičky, no veľakrát to nerobia. Preto spolupracujeme s družstevníkmi, aby sa uhyn srnčiat pri kosbe eliminoval. Lúka by sa mala kosiť od stredu smerom ku krajom, aby mláďatá mali šancu uniknúť.

Podľa Juraja Piara kosačka usmrť viac mláďat srnčej zveri ako poľovníci a dravá zver. Volakedy sa v noci používali blikajúce svetlá na baterky na miestach, kde sa vyskytovali srnčatá, pre ich matky bolo blikanie signálom, aby svojich potomkov odvedli preč. Týmto spôsobom sa podarilo znížiť úhyn mláďat.

1.1.1948 vstúpil do platnosti nový zákon o poľovníctve, bol súčasťou tzv. Ďurišových dekrétov (od apríla 1945 minister poľnohospodárstva v prvej československej vláde, pozn.red.). Dovtedy bolo poľovníctvo viazané len na vlastníctvo pôdy a týmto zákonom sa začali zakladáť poľovnícke združenia (predtým poľovné ochranné spolky).

O rok neskôr bolo v PZ Poniky 27 členov (dnes 42). V roku 1959 sa spojili poľovníci Lubietovej a Poník do jedného poľovníckeho združenia Bukovina. Keďže bol socializmus, všetko patrilo štátu. Vo väčšine lesov v okolí Lubietovej boli teda štátne revíry. Revír niesol názov Bukovina, kde okrem Poníčanov a Lubietovčanov poľovali aj ľudia z Povrazníka a Strelníka.

Začiatkom roku 1993 si obec Poniky vzala obecné lesy pod svoju správu a tým podnietila vznik nového PZ v júni 1994. Vzniklo zrušením spoločného poľovného revíru, do ktorého okrem Poník patrili aj Lubietová, Strelníky a Povrazník. Dovtedy väčšinovým vlastníkom pozemkov v revíri s výmerou 5148 ha je obec Poniky.

Veronika Ďurovčíková

Vybrali sme pre vás

Štefan Žáry: Nedávny dávny svet

Môj otec, ktorý namiesto notára písal aj obecnú kroniku, ako dobrý pedagóg spestroval nudné hodiny vyučovania zaujímavosťami z histórie Poník, autentickými údajmi i vykonštruovanými perličkami.

Dodnes si pamätám výklad o vzniku obce.

Kedysi v dvanástom storočí stála na mieste dnešnej obce kaplnka s kláštorom, v ktorom sídlili mníšky. Tieto rádové sestry ľud nazýval „paničky - paniky“, z čoho vraj vzniklo vlastné meno Poniky. Seriózny posudzovateľ túto možnosť bez milosti vylúči, veď okrem naivity je výklad podozrivý i tým, že zvukovo i ortograficky bázuje na dnešnej podobe názvu.

Pravdepodobnejšia je mienka, že Poniky, uvádzané v písomných dokladoch ako Pojniky, ležali na niekdajšej komunikačnej čiare, spájajúcej „pojac“ Lubietovú cez doliny potokom Zolná so Zvolenskom. Nie je na zahodenie verzia vzniku názvu spojená s vodou,

prameňmi, potokmi, trativodmi. Hľa: Podniky - Poniky od „podnikať“ v zmysle podomielať a Pojniky - Poniky od „pojiť“, „napájať“.

Priznám sa, že najviac sa mi pozdáva posledná verzia. Je lokálne hodnotná, jazykovo opodstatnená, ba i sympatická. Okolie s podhorským gazdovaním, salašníctvom a pestovaním dobytky oplývalo prameňmi, nadstavenými žlabmi, vydľabanými zrubmi, napájadlami, kde sa zbíjali ovce a rožný statok pri rannom, poludňajšom i večernom napájaní.

Ešte v dvadsiatych či tridsiatych rokoch takýchto „oáz“ bývalo v našom ponickom kraji niekoľko; napríklad na pastvisku zvanom Predbane, kam sme chodievali na jahody. Hladné a vrtké, hláču podobné telo, som si neraz schladzoval v jednom z týchto dobytčích válovov, oháňajúc sa bez-

mocne proti miliónu dobiedzajúcich ovadov.

Teda Pojniky.

Po spomenutých vývodoch vráťme sa ešte na chvíľu k Božene Němcovej. Jej na prvý pohľad groteskne znejúci názov Pojušky musí byť naozaj skomolený? Nestretla sa s ním naozaj v slovenskom materiáli, ktorý jej dal k dispozícii ponický kňaz Emerich Slobodný na hájnickej fare? Mohlo byť autentické, nárečové i zastarané a vyjadrovalo presne to, čo výraz Pojniky - pojniky, napájadlá.

Tetka Poliačka, školníčka u nás a moja varovkyňa, spievala mi, keď rodičia niekam odišli, ako troj - štvorčinnému túto pieseň - povedačku:

*Hajde, hajde hajdušky,
išli mačky na hrušky;
vychlamstali, vyšpliechali
do dna všetky pojušky.*

Je to náhoda, slovná hra a či pamäť niekdajšieho sveta?

Iba sa dohadujem, nemienim korigovať vžitá tvrdenia. No historici a filológovia by si možno poklepali po lebke. Ale čo iné sú kroniky, napokon aj celé dejiny, najmä pri retrospekcii na dávnomínulé roky!

Napokon, nik múdry z neba nespadol. Všetko predpokladá vývin.

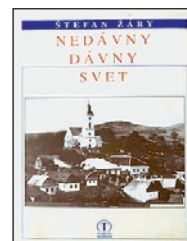
Ešte ako chlapec som objavil jaskynku, trativod a hlavne - na čom si zakladám - kameň so starým nápisom.

Pri jeho objavení bol som už gymnazista, nuž začínajúci latinár, schopný ako-tak lúštiť jednoduché historické nápisy, poznačené uhorským makaronizmom.

Ako to vlastne bolo?

(O tom už 3. časť nášho čítania na pokračovanie.)

(krátené)

Poslanecké obvody

PONIKY

Poslanecký obvod č. 1:

Mgr. Katarína Piarová, poslankyňa.

Do obvodu patria:

- ulica Družstevná, súpisné čísla: 166-195, 196, 200, 201, 204-216, 376, 381, 382,
- Námestie Štefana Žáryho, súpisné čísla: 47-50, 147, 148, 150-165, 217-222, 225.

Poslanecký obvod č. 2:

Oľga Koscová, poslankyňa.

Do obvodu patria:

- ulica Dolná, súpisné čísla: 51-58, 60, 61, 62, 64, 66-71, 73-77, 80, 82-92, 95-103, 105-110, 112, 113, 117, 118, 137, 142-146, 366, 372, 373, 375,
- ulica Poľná, súpisné čísla: 119-136, 138-140, 387, 388, 389, 391, 392.

Poslanecký obvod č. 3:

Miroslav Šávolt, poslanec.

Do obvodu patria:

- ulica Malá Stráňa, súpisné čísla: 35-39, 42, 43, 45, 46, 227, 368,
- ulica Horná, súpisné čísla: 223, 224, 228-274, 390.

Poslanecký obvod č. 4:

Martina Šávoltová, poslankyňa.

Do obvodu patria:

- časť ulice Malá Stráňa, súpisné čísla: 23-27, 29,
- ulica Do Hája, súpisné čísla: 1-3, 5, 7-13, 16-22,
- ulica Pod Dielcom, súpisné čísla: 342, 343, 345-352, 354-357, 359-365.

Poslanecký obvod č. 5:

JUDr. Veronika Poliaková, poslankyňa.

Do obvodu patria:

- ulica Hriadky, súpisné čísla:

275-280, 282, 284-289, 291, 293-295, 297-301, 303-311, 313-322,

- ulica Na Hlinku, súpisné čísla: 323-336, 338-341, 520.

PONICKÁ LEHÔTKA

Poslanecký obvod č. 1:

Ing. Peter Matula, poslanec.

Do obvodu patria:

- Námestie Mateja Kosca, súpisné čísla: 18-34, 36, 37, 107, 108, 120,
- ulica Na Vládárke, súpisné čísla: 36-46, 48, 50-56, 58-67, 69, 72-74, 76-87, 89, 95, 96, 103, 143.

Poslanecký obvod č. 2:

Ladislav Štec, poslanec.

Do obvodu patria:

- ulica Podžiar, súpisné čísla: 90, 91-94, 98-102, 104, 105, 123, 145,

- ulica Ponická cesta, súpisné čísla: 1-17, 109-113, 117, 118, 119, 122, 124, 125, 126, 127, 131-146.

PONICKÁ HUTA

Poslanecký obvod č. 1:

Ing. Vladimír Farkaš, poslanec.

Do obvodu patria:

- Námestie Pod krížom, súpisné čísla: 54-57, 60-72, 80-84, 106-112, 117,
- ulica Bukovinka, súpisné čísla: 47-52, 113-116, 118, 121-132, 133, 135, 136, 137, 139, 140, 142, 208.

Poslanecký obvod č. 2:

Ing. Stanislav Krajan, poslanec.

Do obvodu patria:

- ulica Na pile, súpisné čísla: 1, 2, 12-46,
- ulica Pod Babou, súpisné čísla: 58, 59, 75-79, 85-105, 119, 120, 144.

Stavebný úrad informuje

Obec Poniky vykonáva od 1. januára t.r. prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku, prenesený výkon štátnej správy ako špeciálny stavebný úrad na úseku dopravy a na úseku štátnej vodnej správy v katastrálnom území obce.

Stránkové dni v obecnom úrade sú každý štvrtok od 9.00 do 15.00 hodiny. V tomto čase je pracovníčka stavebného úradu Ľudmila Ohrivalová k dispozícii pre konania a osobné konzultácie vo veciach stavebného poriadku.

Kompetencie stavebného úradu:

a) Pôsobnosť na úseku územného rozhodovania a stavebného poriadku ako výkon štátnej správy podľa § 117 ods. 1 zákona č. 50/76 Zb. v platnom znení:

1. Vedenie územného konania a vypracovanie rozhodnutia
 - o umiestnení stavby,
 - o využití územia,
 - o chránenej časti krajiny /chránenom území alebo ochrannom pásme/,
 - o stavebnej uzávere.

2. Vedenie stavebného konania a vypracovanie stavebných povolení a ich zmeny vrátane odpovedí na ohlások drobných a jednoduchých stavieb, úprav existujúcich stavieb a udržiavacích prác.

- Vedenie konania a vypracovanie povolení terénnych úprav, prác a zariadení /informačné, reklamné a propagačné zariadenia/,
- vedenie kolaudačného konania a vypracovanie kolaudačných rozhodnutí na stavby, ktoré vyžadovali stavebné povolenie, vrátane povolení zmien v užívaní stavby,

- vedenie konaní a vypracovanie rozhodnutí o nariadení údržby stavby, nevyhnutných úprav, zabezpečovacích prác na stavbe alebo stavebnom pozemku a na terénnych úpravách a zariadeniach, o nariadení alebo povolení odstránenia stavieb, terénnych úprav a zariadení,
- vedenie konaní a vypracovanie rozhodnutí o poskytnutí štátneho stavebného príspevku,
- o vypratani stavby,
- zabezpečovanie výkonu štátneho stavebného dohľadu,
- vypracovanie podkladov k nariadeniam skúšok stavby, odobratíu a preskúšaníu vzoriek a prizvaniu znalcov na posúdenie technicky náročných alebo neobvyklých stavieb,
- vypracovanie podkladov k nariadeniam urobiť nápravu na stavbe, k rozhodnutiam o zastavení prác a k zrušeniam stavebných povolení,
- vypracovanie podkladov k nariadeniam obstarania dokumentácie skutočného realizovania stavby alebo zjednodušenej dokumentácie,
- prerokovávanie priestupkov fyzických osôb a správnych deliktov právnických a fyzických osôb oprávnených na podnikanie a ukladanie sankcií,
- vedenie konaní a vypracovanie vyvlastňovacích rozhodnutí,
- vedenie konaní a vypracovanie rozhodnutí o opatreniach na susednom pozemku alebo stavbe.

b) Pôsobnosť orgánu štátnej vodnej správy na úseku ochrany vôd a hospodárení s nimi vrátane špeciálneho stavebného úradu, ako výkon štátnej správy podľa § 63 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v platnom znení a § 120 zák. č. 50/1976 Zb. v platnom znení:

- Vedenie konaní a vypracovanie povolení na odber povrchových a podzemných vôd pre potreby jednotlivých občanov /domácností/, uskutočnenie, zmenu a odstránenie vodných stavieb, ktoré súvisia s týmto odberom,
- vedenie konaní a vypracovanie povolení vodných stavieb, pri ktorých je obec príslušná povoľovať vodnú stavbu, ako aj v ostatných vodohospodárskych veciach týkajúcich sa tejto vodnej stavby,
- vedenie konaní a vypracovanie rozhodnutí vo veciach pochybností o určení hraníc pobrežného pozemku pri drobných vodných tokoch,
- vedenie konaní a vypracovanie rozhodnutí vo veciach uloženia opatrení na odstránenie škodlivého stavu pri poškodení verejnej kanalizácie alebo verejného vodovodu, prípadne pri ohrození ich prevádzky, ak tieto opatrenia nevyžadujú povolenie,
- vypracovanie vyjadrení podľa § 28 k vodnej stavbe v prípadoch, v ktorých je príslušná vydať povolenie, a vyjadrenie k stavbe rodinného domu, k stavbe na individuálnu rekreáciu a na domové žumpy,
- podieľanie sa na vykonávaní štátneho vodochranného dozoru v rámci svojej pôsobnosti a ukladanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov,
- prejednávanie priestupkov na úseku ochrany vôd, vodných tokov a vodných stavieb (§ 77 ods. 3 písm. a).

c) Pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu na úseku pozemných komunikácií, ako výkon štátnej správy podľa § 120 ods. 1 zák. č. 50/1976 Zb. v platnom znení a zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v platnom znení:

- vedenie stavebného konania a vypracovanie stavebných povolení na stavby a ich zmeny vrátane odpovedí na ohlások drobných a jednoduchých stavieb, stavebných úprav existujúcich stavieb a udržiavacích prác na nich,
- vedenie kolaudačného konania a vypracovanie kolaudačných rozhodnutí na stavby, ktoré vyžadovali stavebné povolenie, vrátane povolení zmien v užívaní stavby,
- vypracovanie podkladov k nariadeniam urobiť nápravu na stavbe, k rozhodnutiam o zastavení prác na stavbe a k zrušeniam stavebných povolení,
- vypracovanie podkladov k nariadeniam obstarania dokumentácie skutočného realizovania stavby alebo zjednodušenej dokumentácie,
- prerokovávanie priestupkov fyzických osôb a správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb oprávnených na podnikanie a ukladanie sankcií.

Na internetovej stránke obce Poniky na úseku „Samospráva“ v časti „Stavebný úrad“ sú uverejnené tlačivá pre jednotlivé konania s uvedením príloh aj s poučením k jednotlivým konaniam.

Napriek tomu odporúčam, aby každý, kto má záujem o konanie v kompetencii stavebného úradu tak, ako je to vyššie uvedené, aby počas stránkových hodín prišiel na konzultáciu ešte pred prípadným podaním žiadosti. Pre urýchlenie a lepší priebeh konzultácie je potrebné prinešť so sebou všetky podklady a dokumenty týkajúce sa konzultovanej veci. Termín si možno dohodnúť na čísle 0910/912 714 alebo e-mailom: stavebnyurad@poniky.sk

Školské obedy „zadarmo“

V januári tohto roku sa do praxe dostala novela zákona o dotáciách a s ňou aj obedy „zadarmo“. V prvej fáze dostávajú dotované obedy deti v poslednom ročníku materskej školy – predškoly. V základnej škole sa bezplatné stravovanie stane realitou v školskom roku 2019/2020.

Dotácia na obed pre jedno dieťa je 1,20 €. Platí to však len vtedy, ak je dieťa v škole/škôlke. Naša škola sa nachádza vo finančnom pásme 3, čo je 1,19 € a teda rodič/zákonný zástupca nemusí doplácať dieťaťu

na stravu, ale má povinnosť odhlásiť dieťa 24 hodín vopred, čo bude zakotvené v zákone, vo Všeobecne záväznom nariadení obce Poniky aj v prihláške na stravovanie.

To znamená, že ak rodič neodhlási dieťa z obeda, zaplatí dotáciu v plnej výške 1,20 € a nie 1,19 €, a obed sa vyhodí. Do obedára sa môže vydať len v prípade, že dieťa odíde z vyučovania v daný deň z dôvodu choroby, návštevy lekára...

Na dotovaný obed má nárok každé dieťa školy/škôlky a dostane aj záväznú prihlášku. Ak dieťa nechce chodiť na obedy, rodič to zapíše do

záväznej prihlášky, v ktorej budú uvedené podmienky poskytovania dotácie, prípadne sankcie voči rodičom, ktorí neodhlásia dieťa zo stravy. Na dotáciu má nárok aj dieťa, ktoré si vyžaduje osobitné stravovanie – diabetická, šetriaca a bezlepková diéta. Naša školská jedáleň takéto obedy neposkytuje, rodičia budú povinní dokladovať lekárske potvrdenie priamo zriaďovateľovi školy, teda obci a obec podľa dochádzky dieťaťa vyplatí rodičom prislúchajúcu výšku dotácie.

Na záver krátke zhrnutie: Od januára tohto roka dostávajú dotáciu

na obed iba predškoly v materskej škole. Rodič/zákonný zástupca je povinný platiť režijné náklady ako doteraz. Jednou z podmienok dotácie je povinnosť rodiča odhlasovať dieťa zo stravy 24 hodín vopred, najlepšie esemeskou na číslo 0911/490 052. Základná škola nabehne na túto zmenu v septembri tohto roka.

Domnievam sa, že rodičia by sa mali správať zodpovedne a mať na pamäti, že neodhlásenie dieťaťa povedie k veľkému plytvaniu potravinami a v konečnom dôsledku na to doplatia sami.

Zuzana Dupačová

Veľkonočné tvorivé dielne

Prišiel deň, keď sa aj v našej materskej škole otvorili dvere pre všetkých budúcich škôlkarov. 9. apríla si pani učiteľky prichystali pre detičky, ktoré chodia do materskej školy, ale nielen pre ne, Veľkonočné tvorivé dielne.

Pozvaní boli aj rodičia a starí rodičia. Jedáleň sa na chvíľu stala miestom tvorivosti a nápadov. Deti spoločne s pani učiteľkami a s rodičmi zdobili slepačie, papierové, plastové i polystyrénové vajíčka. Zdobili ich

voskom, lepením obrázkov a dekoráčnych predmetov, maľovaním... Fantázii sa nekládli hranice. Hotové výtvyry si deti odniesli domov. Niektoré dielka skrášlili chodby materskej školy. Našich najmenších budúcich kamarátov zaujali hračky, a tak sa pomaly oboznamovali s prostredím triedy. Rodičia si prezreli priestory a pýtali sa na všetko, čo ich zaujímalo. Na malých škôlkarov sa už teraz tešíme.

Jaroslava Berčíková, MŠ

Opatrovateľská služba

Zhruba dva mesiace uplynuli od zápisu obce Poniky do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Banskobystrického kraja, a to v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Ide o poskytovanie opatrovateľskej služby terénnou formou, to znamená priamo v domácnostiach. Na základe zápisu bude pre občanov obce Poniky od júla k dispozícii opatrovateľka. Cieľovou skupinou sú osoby odkázané na pomoc inej osoby (stupeň odkázanosti je najmenej II) a tiež osoby odkázané na pomoc pri starostlivosti o seba, o svoju domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách.

V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia obce Poniky č. 3/2012 o opatrovateľskej službe je úhrada zo strany klienta 1,50 € na hodinu. Občania, ktorí majú záujem o opatrovateľskú službu, dostanú bližšie informácie priamo na Obecnom úrade v Ponikách - telefón 048/419 37 03, e-mail poniky@poniky.sk

Jana Ondrejčková, starostka

Brigáda v materskej škole

12. a 13. apríla to v našej záhrade žilo. Aj napriek tomu, že v piatok dopoludnia počasie neveštilo nič dobré, popoludní prestalo pršať, a tak sme si vyhrnuli rukávy.

Oteckom išla robota od ruky. Prioritou nášho snaženia bolo oplotenie, ale vďaka vysokej účasti oteckov sme už v piatok začali s rekonštrukciou pieskoviska. V sobotu sme sa zobudili do krásneho slnečného rána, preto sme sa hneď pustili do práce. Jedna skupina dokončovala plot, druhá pieskovisko. Pri robote je dobré sa najesť a o to sa postaral od-

borník naslovovzatý. Guláš všetkým dobre padol. Niektoré deti pieskovisko otestovali už počas brigády,

boli veľmi spokojné. Krátko popoludní, keď sme robotu úspešne zavŕšili, opäť začalo pršať. Vyzeralo to, že sme si počasie objednali.

Ďakujeme pani starostke a zamestnancom obecného úradu za spoluprácu, no hlavne obetavým rodičom. Oteckom, ktorí aj napriek svojim pracovným povinnostiam priložili ruku k dielu a prispeli aj dobrými nápadmi, priniesli náradie i materiál. Vďaka aj za sponzorovanie gulášu. Ešte raz obrovské ďakujeme. Vážime si to.

Jaroslava Berčíková, MŠ

Divadelné predstavenia v materskej škole

Dve rozprávky na brušku - je názov bábkového predstavenia, ktoré nám prišli zahrať členovia Bábkového divadla na Rázcestí v Banskej Bystrici. Rozprávky boli zábavné, miestami smutné i strašidelné. Detičkám sa veľmi páčili.

Agentúra Nobbia sa predstavila s programom Naša Zem, ktorý zaují-

mavou formou priblížil najmenším našu planétu. Poznávanie bolo plné hádaniek, úloh a hudby.

Herci z prievadzského potulného divadla NÁtraKY nám ukázali, ako namaľovať dúhu. Spoločne sme leteli do krajiny Zázračno, kde deti popletenej čarodejnice pomohli pozbierať stratené farby dúhy a boli nadšené aj z lietania v oblaku. Stretli

motýľa, včielky, raky, húsenicu učili čarovné slovička (ďakujem a prosím), spievali so žabkami... Zo škôlky sa ozýval smiech, hudba, spev a samozrejme, potlesk. Pre všetkých to bol krásny zážitok. Každé predstavenie malo svoje čaro. Už teraz sa tešíme na ďalšie.

Jaroslava Berčíková, MŠ

Veľkonočné spomienky

Čas pôstu nastal, keď sa skončili fašiangy. Dojedeni sme posledné klobásky, krapne či pampúchy. Všetko utíchlo, doznela hudba a spev. Čas pomaly v tichosti plynul. Keď stráňou začal prúdiť mäťový vzduch, polia začali konopniť, snehová pokrývka bola už popukaná, bol to znak, že sa blíži dlho očakávaná jar. Človek si v odvekom zápase s prírodou pomáhal i poetickým slovom. Aby kvetavá jar prevzala moc od skrehnutej zimy, volali ľudia na pomoc poéziu: „Rozvíjaj sa bučku stícha po ľahúčku, keď sa ty rozvíjaš, pol grúňa zakryješ, hej, polany sa bronja, už horička vonia, ide jar, ide jar, už sa chlapci schodia“. Aj v Ponikách sa chlapci začali schádzať. Prpravovali sa na dlho očakávanú jar, ktorej symbolom boli sviatky Veľkej noci, silno prepojené so starými tradíciami. Pre dievky a mládencov

znamenala predovšetkým veľkonočnú oblievačku a kúpačku. Pri schôdzkach mládenci plánovali taktiku, do ktorého dvora pôjdu dievku vykúpať. A tej, ktorú na Veľkonočný pondelok pooblievali, museli potom

na Turíce postaviť dva brezové máje. Dievčence odmenili kúpačov koláčmi, peniazmi a vajíčkami, ktoré sa varili v cibulových šupkách, čo ich zafarbilo na hnedočerveno. Večer sa mládenci s dievčencami zišli v krč-

me na zábave, ktorá neraz trvala do ďalšieho dňa.

Na veľkonočnú oblievačku spomínajú staršie ženy takto: „Bolo nás päť, mali sme okolo šestnásť rokov, poschovávané sme boli na pôjde. Nikdy by nás nenašli, keby niekto zo starších nás neprezradil. Jedného, takého štúpleho, kamaráti zodvihli, aby dočiahol na závoru a mohol ju otvoriť. Potom nás už vynášali ako mačence. Hádám zo dvadsiati nás vzali do parády. Pred Handzelovcami nás ťahali k studni, kde bol veľký válov. Voda stále tiekla, vedrami ju na nás liali... To nie ako dnes, keď iba voňavkou, parfumom poprckajú. Dnes už dievky a mladé ženy nechcú byť zmáčané ako myši. Zima a chlad, to kúpačom kedysi nevadilo, oblievali nás hlava - nehlava.“

Michaela Škamlová a Milan Kosec
Fotografie: Milan Kosec

Pozvánka na kiare

Piaty ročník cyklistických pretekov do vrchu Ponickými karmi sme naplánovali na 14. septembra. Osvedčená, obľúbená a, dá sa povedať, aj náročná trasa ostáva bez zmeny, ale pribudnú niektoré novinky. Základná škola Štefana Žáryho v Ponikách pokusne pripravuje aj detské preteky (zatiaľ len pre žiakov školy).

„Dať“ kiare na bicykli je skutočná výzva, nie je to nič jednoduché, ale príprava robí divy a takmer každý má príležitosť absolvovať preteky so ctou. Na tréning je stále dosť času a po dohode rád pomôžem radu alebo spoločnou jazdou.

Andrej Brzula

Športový klub Obecný podnik lesov Poniky

Vážení futbaloví priaznivci, zimná prestávka priniesla v našom kádri mužov niekoľko zmien. Hlavná zmena sa udiala na trénerskom poste, kde Patrika Trnku nahradil Dušan Kohút ako hlavný tréner a jeho asistentom bude Miroslav Potkan. Do klubu prišli na hostovanie Patrik Karkalík (TJ Družstevník Mičiná), Ján Gajdoš (OFK 1950 Priechod) a Adrián Vízner (FK Šalková). Jarnú časť sme začali domácou prehrou v posledných minútach s Čiernym Balogom 0:1, následne sme vycestovali do Nemeckej kde sme vyhrali presvedčivo 0:5, pokračovala domáca remíza po bojovnom zápase 3:3 s Priechodom, prehra v Jasení 4:1, domáca výhra s Lučatinom 3:1, prehra v Hronci 4:2, domáca remíza s Braväcovom 2:2, výhra na Strelníkoch 1:5 a zatiaľ posledný domáci zápas sme remizovali s Brusnom 1:1. Najbližšie domáce

zápasy odohráme 29.5. 2019 (streda) o 17.30 hod. s Valaskou (predohrávka), a následne posledný domáci zápas 2.6. 2019 o 17.00 hod. s Breznom. Priebežne nám v tabuľke patrí 6. miesto s 33-mi bodmi.

Starší žiaci začali jarnú časť 14.4. 2019 v Selciach, odkiaľ si priniesli 3 body za výhru 2:5. Rovnakým výsledkom však doma podľahli vedúcemu mužstvu tabuľky Braväcovu 2:5. V Jasení sme prehrali 6:0, doma podľahli Badínu 0:4, prehra v Medzibrodě 3:1, a posledný domáci zápas sme

vyhrali nad Selcami 6:0. Najbližšie sa predstavíme v Braväcove a sezónu ukončíme doma s Jasením. Priebežne nám patrí 4. miesto v tabuľke.

Prípravka začala svoju jarnú časť sezóny 27.4. 2019 turnajom v Selciach. Nasledoval turnaj v Podkoniciach a Šalkovej. Najbližšie nás čakajú turnaje v Podkoniciach a na záver domáci turnaj v Ponikách. Naším najmenším patrí aktuálne 2. miesto tabuľky.

Ďakujeme všetkým priaznivcom za podporu.

Memoriál Ondreja Holca

Aj bežecké podujatie je tu s nami už päť rokov. Za ten čas si získalo pomerne značnú obľubu v širokom spektre bežcov. Vďaka osvedčeným detským behom je to pre mnohých doslova rodinná udalosť, lebo zašportovať si môžu celé rodiny. Aj tohto roku nás čakajú dve trasy s rôznym stupňom náročnosti, a samozrejme, aj detské behy. Hobby trať je vhodná aj pre ľudí, čo sa športu venujú sporadicky, veď začiatok je rovinka cez dedinu

a potom, keď už človek nevládze, tak ho nikto nevidí. Hlavný beh si už vyžaduje akú - takú kondíciu, ale zase vypotené litre vynahradí hrejivý pocit po úspešnom dobehnutí.

Tento rok sa na všetkých tešíme 28. septembra. Kto sa necíti ani na jednu z tratí, môže prísť povzbudzovať, lebo - ako sa vraví - divácka kulisa dokáže naštartovať aj unaveného bežca.

Andrej Brzula

Úspešné florbalistky

Dievčatá z ponickkej ZŠ sa cez okresné a krajské kolo prebojovali na Majstrovstvá Slovenska základných škôl a osemročných gymnázií vo florbale. Na súťažiach ukázali všetkým školám v kraji, že v kolektíve je veľká sila. Svojim prístupom k tréningu, k zápasom, skromnosťou a rešpektovaním súperových kvalít našli recept na ich porazenie. Ako učiteľ som na ne hrdý a teším sa, že idú príkladom svojim spolužiakom.

Majstrovstvá Slovenska sa uskutočnia v dňoch 28. a 29. mája v Športovej hale v Detve. Ľuboš Hošala